

**KOORDYNACJA
ŚWIADCZEŃ
RODZINNYCH
I WYCHOWAWCZYCH**

**Wojewoda pełni funkcję instytucji właściwej
w związku z udziałem Rzeczypospolitej
Polskiej w koordynacji systemów
zabezpieczenia społecznego
w przypadku przemieszczania się osób
w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego
Obszaru Gospodarczego, Konfederacji
Szwajcarskiej i Zjednoczonego Królestwa
Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.**

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 22 marca 2024 r. do tut. Wydziału wpłynęły **2823 sprawy z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego**, z tego:

- ▶ **2010** wniosków/zapytań z zakresu świadczenia wychowawczego, w tym **1313** zapytań o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy 2024/2025;
- ▶ **350** wniosków/zapytań dotyczących świadczeń rodzinnych;
- ▶ **463** SEDów/formularzy z instytucji zagranicznych w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i udzielenia odpowiedzi.

Świadczenia podlegające koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- ▶ świadczenia rodzinne, w tym: zasiłek rodzinny z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- ▶ świadczenie wychowawcze,
- ▶ jednorazowe świadczenie „Za życiem”,
- ▶ zasiłek dla opiekuna.

Świadczenie wychowawcze - zmiany

- ▶ W związku ze zmianą ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego od 1 czerwca 2022 r. prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
- ▶ Natomiast postępowania w przypadku wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego za poprzednie okresy świadczeniowe tj. od 1 kwietnia 2016 r. do 31 maja 2022 r. prowadzone są dalej przez organy właściwe.
- ▶ To wojewoda rozpatruje wniosek za okres od 1 kwietnia 2016 r. do 31 maja 2022 r. po ustaleniu, że w tym okresie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub wzywa klienta do złożenia wniosków o świadczenie wychowawcze w Polsce po otrzymaniu wniosku z instytucji zagranicznej. Natomiast wypłatą tego świadczenia za ten okres zajmuje się organ właściwy.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1981)

„1. W sprawach:

1) świadczenia wychowawczego, które nie jest realizowane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,

2) dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1a, art. 113a albo art. 115 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 15 w brzmieniu dotychczasowym

- w których wnioski o ustalenie prawa do tych świadczeń zostały złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku złożenia do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w gminie lub od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres do dnia 31 maja 2022 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. W przypadku wniosków, które wpłyną do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w sytuacji gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustali, że w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje wniosek do właściwego wojewody, do rozpatrzenia zgodnie z właściwością.

3. W przypadku wniosków, o których mowa w ust. 2, złożonych począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wojewoda zachowuje właściwość dla rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego, a wypłata przyznanego przez wojewodę świadczenia wychowawczego jest realizowana przez organy właściwe do wypłaty w rozumieniu przepisów dotychczasowych”.

Ponadto zgodnie z art. 20 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw:

„1. Odwołania, zażalenia, ponaglenia, skargi na bezczynność dotyczące wydanych na podstawie przepisów dotychczasowych przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, starostów i wojewodów rozstrzygnięć w sprawie ustalenia prawa odpowiednio do świadczenia wychowawczego lub dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1a, art. 113a albo art. 115 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 15 w brzmieniu dotychczasowym, są rozpatrywane na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Sprawy o nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze oraz dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1a, art. 113a albo art. 115 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 15 w brzmieniu dotychczasowym, przyznane odpowiednio przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast lub starostów są rozpatrywane na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Sprawy o nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze realizowane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego za okres do dnia 31 maja 2022 r. są rozpatrywane na podstawie przepisów dotychczasowych”.

Kiedy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- ▶ W przypadku, gdy członek rodziny osoby uprawnionej lub ubiegającej się o przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych zamieszkuje oraz/lub jest zatrudniony poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (tj. kraje UE, kraje EOG, Konfederacji Szwajcarskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej).
- ▶ **Pobyt poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie dotyczy wyjazdu lub pobytu turystycznego, leczniczego lub związanego z podjęciem przez dziecko kształcenia za granicą.**

Ustalanie koordynacji

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych wnioski w sprawie uzyskania prawa do świadczeń rodzinnych składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o ww. świadczenia.

W przypadku, kiedy okaże się, że jeden z członków rodziny przebywa w jednym z krajów objętych koordynacją, gmina powinna przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie charakteru oraz faktycznego miejsca pobytu członka rodziny na terenie państwa objętego koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, tj. Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Konfederacji Szwajcarskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Ustalanie koordynacji

Jeżeli w ramach ww. postępowania organ właściwy ustali, że wyjazd nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Polski, powinien wystąpić do wojewody z zapytaniem, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, jednocześnie załączając następujące dokumenty:

- ▶ formularz dla potrzeb ustalenia ustawodawstwa państwa właściwego do wypłaty świadczeń,
- ▶ kserokopie umów o pracę osoby przebywającej zagranicą,
- ▶ informację na temat pobieranych świadczeń z instytucji zagranicznej.

Ustalanie koordynacji

- ▶ W stosunku do wniosków nowych, **nierozpatrzonych** wcześniej przez organ właściwy, względem których zastosowanie mają przepisy o koordynacji, wojewoda ma obowiązek wydać decyzje w przedmiocie polskich świadczeń albo przekazać na zasadzie pierwszeństwa wnioski do instytucji zagranicznej celem rozpatrzenia.
- ▶ W stosunku do wniosków **rozpatrzonych** wcześniej przez organ właściwy, względem których wojewoda ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji, organ właściwy ma obowiązek uchylecia decyzji przyznających świadczenia **za okres**, w którym osoba podlega ustawodawstwu innego państwa i przekazania całej dokumentacji do wojewody. Dopiero wówczas wojewoda może wydać decyzje w przedmiocie polskich świadczeń albo przekazuje wnioski, na zasadzie pierwszeństwa, do instytucji zagranicznej celem ich rozpatrzenia.

- ▶ **Zapytanie o koordynację** powinno zawierać dane umożliwiające ustalenie czy zachodzi koordynacja tak samo jak na etapie złożonego wniosku czyli: osobę, kraj (koordynacji podlega określona grupa państw), dokładne okresy (dzień - miesiąc - rok) i charakter pobytu osoby za granicą.
- ▶ Na tym etapie to organ właściwy ma narzędzie prawne do wezwania świadczeniobiorcy do wskazania wszystkich informacji/dostarczenia dokumentów, mogących mieć wpływ na przyznane prawo do świadczenia - pod rygorem wstrzymania wypłaty świadczenia.
- ▶ Świadczeniobiorca ma prawo zwrócić się z prośbą o wstrzymanie wypłaty tego świadczenia.
- ▶ Ustalenie w tym przypadku koordynacji skutkuje koniecznością **UCHYLENIA** decyzji przez organ właściwy (uchylenie jest jedynym możliwym mechanizmem wskazanym w ustawach) dot. prawa do świadczenia w okresie koordynacji i poprowadzeniem dalszego postępowania przez wojewodę, kończącego się wydaniem rozstrzygnięcia uprawnień do świadczenia.

Podstawowe informacje niezbędne do ustalenia koordynacji stanowią:

- ▶ dane osoby przebywającej za granicą (w tym imię i nazwisko, data urodzenia, numer PESEL, kraj pobytu, adres za granicą, dane pracodawcy za granicą, zagraniczny numer identyfikacyjny),
- ▶ dokładne okresy przebywania/zamieszkiwania, okresy zatrudnienia/ prowadzenia działalności, otrzymywania świadczeń (np. zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek macierzyński, zasiłek chorobowy, renta inwalidzka, renta rodzinna, emerytura, itp.),
- ▶ **za dokładne okresy uważa się daty w formacie dzień - miesiąc - rok**, ponieważ w przypadku ustalania koordynacji sytuacja mająca miejsce 1-szego dnia miesiąca wywołuje skutek prawny na cały miesiąc.

Ustalanie koordynacji

Jeżeli wojewoda ustali, że w danej sprawie **nie mają zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:**

- ▶ odsyła wniosek do gminy, co w konsekwencji powoduje obowiązek jego rozpatrzenia przez organ właściwy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) w oparciu o ustawodawstwo polskie.

Elektroniczna wymiana dokumentów gmina-wojewoda-gmina

Dwie drogi wpływu wniosku od klienta do gminy:

1. Elektroniczna
2. Papierowa

Zgodnie z ustawą wymiana informacji między gminą, a wojewoda odbywa się za pomocą systemów teleinformatycznych.

Wnioski przekazywane drogą elektroniczną muszą być wczytane do systemu dziedzinowego.

- ▶ **Art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych** stanowi, że „w sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesyłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, przekazywana jest ich elektroniczna kopia”.

- ▶ **Art. 11 ust. 5 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2021 r.)** stanowi, że „w sprawach o świadczenie wychowawcze realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesyłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, przekazywana jest ich elektroniczna kopia.

Klient złożył wniosek elektroniczny

KLIENT

Składa wniosek elektroniczny

Organ właściwy:

1. Wczytuje wniosek do SD
2. Uzupełnia wniosek o dane dotyczące pobytu za granicą
3. Dodaje załączniki w formie elektronicznej
4. Przekazuje wniosek + załączniki do UW

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki

Wczytuje wniosek do SD

Klient złożył wniosek papierowy

KLIENT

Składa wniosek
papierowy

Organ właściwy:

1. Wprowadza wniosek do SD
2. Uzupełnia wniosek o dane dotyczące pobytu za granicą
3. Dodaje załączniki w formie elektronicznej
4. Przekazuje wniosek + załączniki do UW

**Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki**

Wczytuje wniosek do SD

**Uwaga: Organ właściwy
nie przekazuje
papierowej wersji wniosku**

Przekazanie wniosku - w przypadku realizacji decyzji lub po zakończeniu wypłat

- ▶ Organ właściwy wysyła **zapytanie o koordynację** (nie wniosek o świadczenie w związku ze zmianą sytuacji życiowej).
- ▶ Nie wysyłamy ciągle zapytania o koordynację, jak już raz wystąpiliśmy (ustalenie koordynacji jest długotrwałe i czasochłonne).
- ▶ We wniosku organ właściwy uzupełnia standardowe dane: kraj, dane członków przebywających za granicą.
- ▶ Standardowo: dokumenty w formie elektronicznej (skany) + ewentualnie dokument znajdujący się w systemie.

- ▶ Jeżeli organ właściwy otrzymuje od wojewody informację, że dana rodzina jest uprawniona do niemieckich świadczeń rodzinnych to powinien w przypadku, gdy były przyznane świadczenia zastosować procedurę art. 23a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 16 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2021 r. w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw).
- ▶ Czyli wystąpić do wojewody z zapytaniem od kiedy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Po ustaleniu koordynacji przez wojewodę, organ właściwy uchyla swoją decyzję/informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego i następnie przekazuje wniosek do rozpatrzenia wojewodzie.

Zasady ogólne przekazywania wniosków:

1. Wniosek przesyłamy wraz z załącznikami:

- ▶ formularzem (oświadczeniem) zawierającym najważniejsze informacje, niezbędne do pozyskania z instytucji zagranicznych informacji, koniecznych dla ustalenia czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i dalszego procedowania wniosku;
- ▶ dochody członków rodziny;
- ▶ jeśli klient dołączy do wniosku umowę o pracę, oddelegowanie z ZUS (A1) czy Gewerbe to również przekazujemy to do wojewody;
- ▶ w przypadku członka rodziny (rodzica) przebywającego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej na terenie Holandii lub Wielkiej Brytanii należy dołączyć do wniosków obligatoryjnie oświadczenie o pobieraniu/niepobieraniu dodatkowych świadczeń Child Budget (Kindgebonden) w Holandii lub Child Tax Credit w Wielkiej Brytanii.

Zasady ogólne przekazywania wniosków:

2. Przekazując wniosek do rozpatrzenia przez wojewodę należy dołączyć wszystkie niezbędne do wniosku dokumenty (decyzja przyznająca/decyzja odmowna, decyzja uchylająca, wyroki, oświadczenia, skan wniosku, ponieważ czasami zdarzają się błędy podczas przekazywania wniosków w systemie dziedzinowym, nie są zaznaczone wszystkie dodatki do zasiłku rodzinnego o które wnioskuje wnioskodawca itp.). Załączniki, które nie zmieszczą się podczas przekazywania wniosku korespondencją w sprawie koordynacji, należy dostać oddzielnie korespondencją między jednostkami terenowymi z właściwego modułu ŚW/ŚR.

3. Uzupelnienia dokumentacji (oświadczenia, umowy o pracę itp.) przesyłamy elektronicznie - **bez ponownego przesyłania wniosku.**

Zasady ogólne przekazywania wniosków:

4. Wszystkie wnioski o świadczenia rodzinne i świadczenia wychowawcze (zarówno nowe, jak i po uchyleniu) oraz zapytania o ustalenie koordynacji systemów zabezpieczania społecznego należy przekazywać za pomocą poczty Emp@tia - korespondencją w sprawie koordynacji.

5. Wszystkie wnioski, niezależnie od sposobu złożenia przez wnioskodawcę organ właściwy przekazuje elektronicznie za pomocą poczty Emp@tia (system dziedzinowy). Powyższe rozwiązanie zostało wprowadzone ustawą, zgodnie z którą komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie za pośrednictwem systemu dziedzinowego.

Zasady ogólne przekazywania wniosków:

6. Zapytanie o ustalenie koordynacji systemów zabezpieczania społecznego należy wysyłać z właściwego modułu:

- zapytanie o ustalenie koordynacji dla świadczenia wychowawczego z modułu ŚW,
- zapytanie o ustalenie koordynacji w sprawie świadczeń rodzinnych z modułu ŚR.

7. Do każdego zapytania o ustalenie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego należy dołączać aktualny formularz oświadczenie dla potrzeb ustalenia ustawodawstwa właściwego do wypłaty świadczeń rodzinnych/świadczenia wychowawczego.

8. Po ustaleniu, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje do wojewody wnioski wraz z niezbędną dokumentacją przez system dziedziny korespondencją w sprawie koordynacji. Nie wystarczy przekazać samych decyzji uchylających.

Elementy, które wpływają na szybkość rozpatrywania wniosków:

- ▶ dobra współpraca pomiędzy organami;
- ▶ przekazywanie prawidłowych informacji wnioskodawcom o ich prawach i obowiązkach przed złożeniem wniosku;
- ▶ przesyłanie prawidłowo wypełnionych wniosków wraz ze wszystkimi niezbędnymi załącznikami;
- ▶ niezwłoczne dosyłanie wszystkich dodatkowych informacji oraz złożonych przez wnioskodawcę oświadczeń i dokumentów;
- ▶ nie wydawanie decyzji/prawidłowe uchylanie decyzji, gdy zachodzi koordynacja;
- ▶ bieżący kontakt i współpraca.

- ▶ w celu szybszego kontaktu Państwa pracowników z pracownikami tutaj. Urzędu została uruchomiona infolinia pod numerem telefonu **89 52 32 754**. Telefoniczna obsługa pracowników odbywa się od poniedziałku do piątku w godzinach: 9:00 - 13:00;
- ▶ ponadto została uruchomiona infolinia dla klientów pod numerem telefonu **89 52 32 203**. Telefoniczna obsługa klientów odbywa się od poniedziałku do czwartku w godzinach: 8:00 - 11:00;
- ▶ można się również skontaktować mailowo na adres: **koordynacjasrw@uw.olsztyn.pl**;
- ▶ przez elektroniczną skrzynkę podawczą (ESP) na platformie **[ePUAP /WMURZADWOJ/SkrytkaESP](#)**.

Na etapie złożenia wniosku:

- ▶ Ważne jest, aby na etapie przekazywania wniosku - wraz z dokumentacją - organ właściwy **zebrał i przekazał podstawowe informacje, które umożliwią ustalenie czy zachodzi koordynacja**, ponieważ tylko w przypadku ustalenia koordynacji wojewoda staje się organem właściwym rzeczowo do prowadzenia postępowania i rozstrzygnięcia prawa do świadczenia.
- ▶ Dopóki nie zostanie ustalona koordynacja w sprawie danego wniosku, za postępowanie odpowiada właściwy miejscowo wójt, burmistrz, prezydent miasta, tym samym jest odpowiedzialny za poprawność złożonego wniosku oraz za zebranie niezbędnej dokumentacji do ustalenia uprawnień do wnioskowanego świadczenia (w tym wzywa do prawidłowego wypełnienia wniosku oraz dostarczenia dokumentacji) - na podstawie polskiego prawa (art. 24a ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Błędnie wypełniony wniosek, brak dokumentów

- ▶ W przypadku, gdy wniosek nie jest poprawnie wypełniony i brak jest wskazania osoby, kraju (koordynacji podlega określona grupa państw), dokładnych okresów (dzień - miesiąc - rok) i charakteru pobytu osoby za granicą, czyli **nie ma możliwości ustalenia koordynacji takiego wniosku to nie przesyła się go wojewodzie.**
- ▶ Przesłanie takiego wniosku wojewodzie będzie skutkowało **ODEŚLANIEM DO ORGANU WŁAŚCIWEGO, KTÓRYM NADAL JEST WŁAŚCIWY MIEJSCOWO WÓJT, BURMISTRZ, PREZYDENT MIASTA**, który na podstawie prawa polskiego wzywa wnioskodawcę do poprawnego uzupełnienia wniosku lub dostarczenia dokumentów, złożenia informacji.
- ▶ W obu przypadkach nieuzupełnienie wniosków/dokumentów/informacji skutkuje, zgodnie z prawem miejscowym, **pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia przez organ właściwy.**

Ważne

- ▶ wskazanie we wniosku danych członków rodziny oraz innych osób przebywających poza granicami kraju w tym numeru PESEL, dokładnych okresów oraz charakteru przebywania jest obligatoryjne;
- ▶ wnioski powinny być poprawnie i kompletnie wypełnione;
- ▶ wraz z wnioskiem należy przestać komplet dokumentów, nie tylko w ramach koordynacji, ale także będących w posiadaniu organu właściwego pozostałych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnień do wnioskowanych świadczeń: **m.in.: wyroki, tytuły wykonawcze, postanowienia, umowy, decyzje, oświadczenia, zaświadczenia, w tym zaświadczenia organów egzekucyjnych, informacje o kwotach wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia rodzicielskiego, PIT-y cząstkowe za rok bazowy i dokumenty, w tym oświadczenia, określające wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego/utraconego;**

Ważne

- ▶ wszelkie zmiany, nowe, dodatkowe informacje wnioskodawca/świadczeniobiorca zgłasza organowi właściwemu, który niezwłocznie przesyła je wojewodzie zarówno na etapie prowadzonych postępowań jak i po wydaniu rozstrzygnięcia w sprawie wniosku (np. powrót członka rodziny z zagranicy, zakończenie aktywności zawodowej za granicą, ale także o każdej zmianie, która ma miejsce w rodzinie - rozwód, urodzenie dziecka, ponowne wstąpienie w związek małżeński wnioskodawcy, zmiana miejsca zamieszkania rodziny;
- ▶ **po przesłaniu wniosku wojewodzie, do czasu ustalenia okresów koordynacji w stosunku do złożonego wniosku, nie wolno wydać rozstrzygnięcia na poziomie właściwego miejscowo wójta, burmistrza, prezydenta miasta;**
- ▶ przesyłając wniosek wojewodzie należy wskazać jakie świadczenia są/były przyznane w okresie, w którym może zachodzić koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

**Nie ma możliwości wyboru kraju,
z którego wnioskodawca chce
otrzymywać świadczenia.**

**Uchylenie decyzji
w związku z zastosowaniem
przepisów o koordynacji
systemów zabezpieczenia
społecznego**

Podstawa prawna uchylecia decyzji - ustawa o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 r.

► Art. 23a ust. 2

W przypadku przebywania osoby uprawnionej do świadczeń rodzinnych lub członka rodziny tej osoby lub rodzica dziecka w dniu wydania decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych lub po dniu jej wydania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazując niezbędne dokumenty, w tym informacje dotyczące sprawy.

► Art. 23a ust. 5

W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenia rodzinne za okres, o którym mowa w ust. 3.

Podstawa prawna uchylecia decyzji - ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z 11 lutego 2016 r. (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2021 r. w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw)

► Art. 16 ust. 2

W przypadku przebywania osoby uprawnionej do świadczenia wychowawczego lub członka rodziny tej osoby, lub rodzica dziecka w dniu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego lub po tym dniu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy występuje do wojewody o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazując niezbędne dokumenty, w tym informacje.

► Art. 16 ust. 6

W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla prawo do świadczenia wychowawczego za okres, o którym mowa w ust. 4.

Co powinna zawierać sentencja decyzji uchylającej?

- ▶ wskazanie numeru i daty decyzji przyznającej prawo do świadczeń i decyzji/postanowień zmieniających (jeśli zostały w sprawie wydane);
- ▶ podanie okresu uchylecia, tj. okresu, w którym zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (w zakresie danej decyzji przyznającej);
- ▶ ewentualnie zakres przedmiotowy uchylecia (np. gdy koordynacja dotyczy jednego z trójki dzieci).

Przykład poprawnej sentencji w decyzji uchylającej

Orzekam

- ▶ uchylić decyzję Wójta Gminy Nr 2/2020 z dnia 02.01.2020 r., zmienioną decyzją Nr 3/2020 z dnia 01.03.2020 r., **od dnia 01.02.2019 r. do dnia 31.03.2019 r.** w zakresie przyznania świadczeń rodzinnych/świadczenia wychowawczego na dziecko: Jan Kowalski.
- ▶ **Jeśli uchylamy decyzję w części, to konieczne jest wskazanie przedmiotowego zakresu uchylecia np. w przypadku objęcia koordynacją jednego dziecka z kilkorga.**

Najczęściej popełniane błędy w sentencji decyzji uchylającej

Zamiast uchylenia decyzji:

- uchylenie wypłaty świadczeń
- uchylenie świadczeń
- uchylenie realizacji decyzji
- odmówienie prawa do świadczeń
- wstrzymanie decyzji, realizacji decyzji

Najczęściej popełniane błędy

- ▶ brak wskazania w sentencji numeru, daty wydania decyzji pierwotnej - przyznającej świadczenie;
- ▶ brak wskazania w sentencji orzeczeń zmieniających decyzję przyznającą świadczenia;
- ▶ brak wskazania okresu uchylecia;
- ▶ wskazanie okresu uchylecia, który nie pokrywa się z okresem koordynacji;
- ▶ uchylecie decyzji poza jej zakresem;
- ▶ orzeczenie w decyzji uchylającej o nienależnie pobranych świadczeniach.

Wraz z ostateczną i prawomocną decyzją uchylającą prosimy o przekazanie:

- ▶ wniosku wraz z całą dokumentacją w sprawie,
- ▶ decyzji pierwotnej wraz z kserokopią potwierdzenia odbioru,
- ▶ harmonogramu wypłat świadczeń zrealizowanych przez organ właściwy. Harmonogram wypłat musi zawierać kwoty świadczeń oraz daty wypłat, które są niezbędne do ewentualnego ustalenia wysokości odsetek w przypadku nienależnie pobranych świadczeń,
- ▶ informacji na temat świadczeń wypłacanych stronie z funduszu alimentacyjnego,
- ▶ informacji o kwotach wypłaconych alimentów w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub świadczeniowy.

**Nienależnie pobrane
świadczenia rodzinne
i świadczenie wychowawcze**

Wojewoda wydaje decyzję o nienależnie pobranych świadczeniach, gdy decyzją o ustaleniu prawa do świadczeń w okresie koordynacji odmówił Stronie prawa do danego świadczenia i jednocześnie w okresie odmowy świadczenia zostały Stronie wypłacone.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne

- ▶ Podstawa prawna wydania decyzji przez Wojewodę

Art. 21 ust. 1 pkt 2

Do zadań wojewody w zakresie świadczeń rodzinnych należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Art. 23a ust. 9

Wojewoda ustala i dochodzi zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przepis art. 30 stosuje się odpowiednio.

Nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze

- ▶ Podstawa prawna wydania decyzji przez Wojewodę (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2021 r. w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw)

Art. 11 ust. 1 pkt 2

Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze wydaje rozstrzygnięcia, w tym decyzje, oraz przekazuje informację, o której mowa w art. 13a ust. 2, w sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Art. 16 ust. 10

Wojewoda ustala i dochodzi zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

KARTA ZREALIZOWANYCH ŚWIADCZEŃ

Jest dla Wojewody źródłem informacji o wypłaconych świadczeniach i podstawą dla wszczęcia i prowadzenia postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń.

Karta zrealizowanych świadczeń powinna wskazywać:

rodzaj
świadczenia

kwotę wypłaty
za dany
miesiąc

datę wypłaty
(konieczne dla
naliczenia
odsetek)

Spłata zadłużenia nienależnie pobranych świadczeń w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego może nastąpić w poniższy sposób:

- ▶ wpłata własna zobowiązanego,
- ▶ potrącenie nienależnie pobranych świadczeń z bieżącej wypłaty świadczenia wychowawczego, świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów,
- ▶ zwrot należności z instytucji zagranicznej,
- ▶ spłata zadłużenia w ratach,
- ▶ wpłata organu egzekucyjnego w związku ze skierowaniem zadłużenia na drogę postępowania egzekucyjnego w administracji.

Nienależnie pobrane świadczenia informacja o spłatach

W przypadku uregulowania przez Stronę zobowiązania z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, prosimy o niezwłoczne przesyłanie do Wydziału Polityki Społecznej informacji o:

- ▶ dokonanej spłacie
- ▶ spłacie częściowej
- ▶ spłacie raty
- ▶ planowanym lub dokonany potrąceniu

wraz z dowodem wpłaty i wskazaniem sposobu rozliczenia wpłaconych kwot, tj. jakie kwoty, zostały zaliczone na poczet należności głównej, a jakie na poczet odsetek ze wskazaniem dat spłaty/potrącenia. Jest to niezbędne m.in. w celu przekazania informacji przez Wojewodę jako wierzyciela do Urzędu Skarbowego, jeśli toczy się postępowanie egzekucyjne.

W zakresie potrąceń z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w Polsce na podstawie decyzji o ustaleniu i zobowiązaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, gmina występuje do ZUS w formie papierowej z prośbą o potrącenia, ze wskazaniem danych osoby, kwoty należności oraz swoim rachunku bankowym.

Dziękuję za uwagę 😊